

Uchwała nr 128
Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
z dnia 24 kwietnia 2012 r.
w sprawie wytycznych
dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego
dotyczących uchwalania planów i programów studiów doktoranckich

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), Senat uchwala, co następuje:

§ 1

1. Użyte w uchwale określenia oznaczają:
 - 1) **studia doktoranckie** – studia trzeciego stopnia, prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia;
 - 2) **rada wydziału** – rada wydziału lub odpowiednio rada instytutu, w którym utworzono studia doktoranckie;
 - 3) **doktorant** – uczestnik studiów doktoranckich stacjonarnych i niestacjonarnych;
 - 4) **program kształcenia** – opis zakładanych efektów kształcenia zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów;
 - 5) **Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego** – opis, przez określenie efektów kształcenia, kwalifikacji zdobywanych w polskim systemie szkolnictwa wyższego;
 - 6) **efekty kształcenia** – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się;

- 7) **punkty ECTS** – punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jako miara średniego nakładu pracy osoby uczącej się, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia;
 - 8) **kwalfikacje trzeciego stopnia** – uzyskanie, w drodze przewodu doktorskiego przeprowadzonego na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), stopnia naukowego doktora w określonej dziedzinie nauki w zakresie dyscypliny nauki lub doktora sztuki określonej dziedziny sztuki w zakresie dyscypliny artystycznej, potwierdzone odpowiednim dyplomem;
 - 9) **praktyka zawodowa** – polegająca w szczególności na prowadzeniu lub współprowadzeniu zajęć dydaktycznych oraz udziale w projektach badawczych i stażach.
2. Postanowienia rady instytutu związane z realizacją kompetencji wynikających z niniejszej uchwały opiniuje odpowiednio rada wydziału, w strukturze którego funkcjonuje instytut.

§ 2

1. Studia doktoranckie w Uniwersytecie Śląskim mogą być tworzone w jednostkach organizacyjnych posiadających uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie dyscyplin odpowiadających tym uprawnieniom.
2. Studia doktoranckie mogą być studiami środowiskowymi prowadzonymi przez właściwe jednostki organizacyjne uczelni oraz jednostki naukowe. Zadania poszczególnych jednostek oraz sposób finansowania studiów doktoranckich określają umowy zawarte między tymi jednostkami.
3. Studia doktoranckie są prowadzone w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym albo w obu tych trybach równocześnie.
4. Studia doktoranckie tworzy, na podstawie wniosku rady wydziału, rektor w formie zarządzenia.

5. Wniosek o utworzenie studiów doktoranckich powinien zawierać w szczególności:
 - 1) określenie obszaru wiedzy, dziedziny nauki i dyscypliny naukowej albo dziedziny sztuki i dyscypliny artystycznej;
 - 2) wskazanie związku studiów doktoranckich z misją uczelni i jej strategią rozwoju oraz ze strategią rozwoju wydziału;
 - 3) określenie zasadniczych celów kształcenia, w tym nabywanych przez absolwenta kwalifikacji;
 - 4) określenie efektów kształcenia;
 - 5) program studiów doktoranckich;
 - 6) określenie formy studiów doktoranckich;
 - 7) określenie czasu trwania studiów doktoranckich;
 - 8) wskazanie tytułu uzyskiwanego przez absolwenta;
 - 9) proponowane warunki i tryb rekrutacji na studia doktoranckie;
 - 10) proponowaną wysokość opłat za niestacjonarne studia doktoranckie, jeżeli przewidywane jest prowadzenie ich w tym trybie;
 - 11) listę jednostek organizacyjnych uczelni oraz jednostek naukowych prowadzących studia doktoranckie w tej samej dyscyplinie naukowej;
 - 12) wskazanie ewentualnych różnic w stosunku do innych programów kształcenia o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim.
6. Studia doktoranckie trwają nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 4 lata.
7. Studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne, studia doktoranckie niestacjonarne są odpłatne. Zasady pobierania opłat za studia doktoranckie niestacjonarne ustala Senat Uniwersytetu Śląskiego. Wysokość opłat na wnioski rady wydziału ustala rektor.
8. Warunki odpłatności za studia doktoranckie określa umowa zawarta, w formie pisemnej, między Uniwersytetem Śląskim a doktorantem.

1. Studia doktoranckie powinny stwarzać doktorantom warunki do:
 - 1) prowadzenia samodzielnych badań naukowych, w tym także poza jednostką prowadzącą kształcenie;
 - 2) współpracy naukowej w zespołach badawczych, w tym również międzynarodowych;
 - 3) przygotowania przez doktoranta publikacji naukowej w formie książki lub co najmniej jednej publikacji naukowej przyjętej do druku w recenzowanym czasopiśmie naukowym o zasięgu co najmniej krajowym lub w recenzowanym sprawozdaniu z międzynarodowej konferencji naukowej lub publicznej prezentacji dzieła artystycznego;
 - 4) realizacji planu studiów doktoranckich, obejmującego zajęcia obowiązkowe, fakultatywne i praktyki zawodowe;
 - 5) przygotowania do egzaminów doktorskich oraz przygotowania rozprawy doktorskiej pod opieką promotora albo promotora i promotora pomocniczego;
 - 6) uczestniczenia w życiu środowiska naukowego w kraju i za granicą.

2. Studia doktoranckie kończą się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

§ 4

1. Studia doktoranckie prowadzone są zgodnie z programem kształcenia pozwalającym na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w dziedzinie nauki i dyscypliny naukowej lub dziedzinie sztuki i dyscypliny artystycznej, w zakresie której prowadzone są dane studia doktoranckie.
2. Program kształcenia na studiach doktoranckich uchwała rada wydziału, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu doktorantów, nie później niż na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego, na którym program będzie obowiązywał.
3. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, należy przekazać do wiadomości rektora za pośrednictwem Działu Kształcenia.
4. Termin, o którym mowa w ust. 2, stosuje się również w przypadku uchwalania zmiany programu kształcenia studiów doktoranckich.

5. Zmieniony, w trybie określonym w ust. 4, program kształcenia obowiązuje z dniem rozpoczęcia nowego roku akademickiego i dotyczy wyłącznie doktorantów rozpoczynających naukę.

§ 5

Realizacja programu kształcenia na studiach doktoranckich przygotowuje do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym, a w szczególności prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie:

- 1) wiedzy na zaawansowanym poziomie, o charakterze podstawowym dla dziedziny związanej z obszarem prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki oraz o charakterze szczegółowym, odpowiadające obszarowi prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki;
- 2) umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych oraz umiejętności w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- 3) kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego lub artysty.

§ 6

1. Studiów doktoranckim przypisuje się efekty kształcenia mierzone punktami ECTS.
2. Efekty kształcenia wyrażone w punktach ECTS powinny uwzględniać zasadę: jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od doktoranta nakładu pracy w wymiarze: 25 - 30 godzin.
3. Przypisanie poszczególnym modułom punktów ECTS powinno uwzględniać obciążenie doktoranta związane z nakładem pracy na rozwijanie:
 - 1) umiejętności dydaktycznych lub zawodowych;
 - 2) umiejętności w zakresie metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych.

4. Program kształcenia na czteroletnich studiach doktoranckich obejmuje 240 punktów ECTS, w tym zajęcia ujęte w planie studiów doktoranckich o łącznym wymiarze od 45 - 60 punktów ECTS oraz pracę własną doktoranta. Zajęcia objęte planem studiów doktoranckich dzielą się na:
 - 1) obowiązkowe, prowadzące do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
 - 2) fakultatywne, w ramach których doktorant rozwija umiejętności dydaktyczne i zawodowe (20 - 30 punktów ECTS przez cały tok studiów doktoranckich), w tym co najmniej 15 godzin umożliwiających uzyskanie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych (10 do 15 punktów ECTS);
 - 3) praktyki zawodowe.
5. Wymiar praktyk zawodowych w formie prowadzenia lub współprowadzenia zajęć dydaktycznych dla doktorantów nie może być mniejszy niż 10 oraz większy niż 90 godzin rocznie.
6. Wymagania dotyczące programu kształcenia na studiach doktoranckich stosuje się zarówno do studiów doktoranckich stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

§ 7

1. Program kształcenia powinien spełniać zalecenia i postanowienia zawarte w § 5 i 6 niniejszej uchwały, z uwzględnieniem:
 - 1) formy studiów doktoranckich (stacjonarnej lub niestacjonarnej);
 - 2) liczby semestrów i liczby punktów ECTS;
 - 3) modułów kształcenia wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
 - 4) planu studiów doktoranckich odrębnie dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej;
 - 5) sposobu weryfikacji i oceny zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez doktoranta;

- 6) łącznej liczby punktów ECTS, którą doktorant powinien uzyskać na zajęciach dydaktycznych;
 - 7) wymiaru, trybu i formy realizacji praktyki zawodowej.
2. Integralną częścią programu kształcenia jest opis zasad stosowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem analizy rynku pracy w aspekcie zapotrzebowania na absolwentów prowadzonych studiów doktoranckich.

§ 8

1. Rada wydziału sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością studiów doktoranckich.
2. Rada wydziału:
 - 1) zatwierdza sposób dokonywania oceny realizacji programu kształcenia na studiach doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów;
 - 2) zatwierdza sposób organizacji zajęć prowadzonych na studiach doktoranckich;
 - 3) ustala warunki rekrutacji na studia doktoranckie uchwalane przez Senat;
 - 4) opiniuje kandydata na stanowisko kierownika studiów doktoranckich.

§ 9

1. Przełożonym zwierzchnim doktorantów jest rektor.
2. Przełożonym bezpośrednim doktorantów jest kierownik studiów doktoranckich, powołany przez rektora po zasięgnięciu opinii rady wydziału, spośród osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora habilitowanego sztuki, zatrudnionych na wydziale, w którym utworzono studia doktoranckie, w pełnym wymiarze czasu pracy, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów.
3. Kierownik studiów doktoranckich, w szczególności:
 - 1) organizuje realizację programu kształcenia na studiach doktoranckich;

- 2) dokonuje oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów w sposób określony przez radę wydziału;
- 3) zalicza doktorantom kolejne lata studiów doktoranckich;
- 4) podejmuje decyzje w sprawie skreślenia z listy uczestników studiów doktoranckich;
- 5) powołuje opiekunów naukowych;
- 6) opiniuje wnioski o przyznanie stypendium doktoranckiego lub zwiększenie stypendium z dotacji projakościowej i przekazuje te wnioski wraz z opinią rektorowi;
- 7) podaje do publicznej wiadomości szczegółowy sposób przeprowadzenia rekrutacji na studia doktoranckie;
- 8) uczestniczy w pracach komisji rekrutacyjnej oraz komisji doktoranckiej;
- 9) podejmuje decyzje w sprawie przedłużenia okresu odbywania studiów doktoranckich;
- 10) wyraża zgodę na odbywanie przez doktorantów staży i prowadzenie badań w instytucjach naukowych;
- 11) powiadamia rektora o przyjętych przez radę wydziału:
 - a) zmianach w programie studiów doktoranckich,
 - b) szczegółowym sposobie przeprowadzenia rekrutacji na studia doktoranckie,
 - c) szczegółowych zasadach odbywania studiów doktoranckich.

§ 10

1. Kierownik studiów doktoranckich powołuje dla doktorantów opiekunów naukowych. Opiekun naukowy jest kandydatem do funkcji promotora w przewodzie doktorskim.
2. Opiekunem naukowym może być nauczyciel akademicki albo pracownik naukowy, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie danej lub pokrewnej dyscypliny naukowej lub artystycznej, aktywny naukowo, posiadający aktualny dorobek naukowy albo osiągnięcia artystyczne z okresu ostatnich 5 lat.

3. Opiekun naukowy wspiera doktoranta w samodzielnej pracy badawczej albo artystycznej od momentu rozpoczęcia studiów doktoranckich.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest powołanie drugiego opiekuna naukowego, także niezatrudnionego w Uczelni.

§ 11

1. Niniejsze Wytyczne wchodzi w życie z dniem ich uchwalenia.
2. Senat zobowiązuje rady wydziałów do opracowania dla edycji studiów doktoranckich uruchamianych od roku akademickiego 2012/2013 programów kształcenia uwzględniających uregulowania niniejszych Wytycznych.

R e k t o r

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś